

Danıştay kararı ile İmtiyaz Sözleşmesi'ne ilişkin olarak olumlu görüş verildiği ve bunun İdari İşler Kurulu kararı ile de kabul edildiği, bu şekilde imtiyaz sözleşmelerine ilişkin idari usule uyularak hukuka uygun şekilde prosedürün tamamlandığı, taraflar arasında imtiyaz sözleşmesinin, Danıştay Dairesinin olumlu görüşleri doğrultusunda akdedildiği anlaşılmaktadır. Aktarılan mevzuat hükümlerine göre, yürütmenin durdurulması yönünde verilen kararlar da

iptal kararları gibi işlemler üzerinde aynı etki ve sonucu doğurdukları için, içeriğine uygun olarak, değiştirilmeksizin ve geciktirilmeksizin idareler tarafından yerine getirilecektir. Bu anlamda, idarelerin kararların uygulanıp uygulanmama konusunda takdir yetkisine sahip olmadıkları, bu kararların doğruluğunu tartışma ve buna göre uygulama noktasında yetkilerinin bulunmadığı, bu alandaki yetkilerinin bağlı yetki niteliğinde olduğu

anlaşılmalıdır. Dosyadaki bilgi ve belgelerden, davalı idare tarafından, Dairemizce dosyada verilen yürütmenin durdurulması kararı kapsamında, kararın gerekleri ve kararda öngörülen hususlar doğrultusunda imtiyaz sözleşmesi düzenlenerek Danıştay Dairesine görüş için sunulduğu ve verilen olumlu görüş doğrultusunda imtiyaz sözleşmesinin imzalandığı görülmektedir. Bu durumda, davalı idare tarafından, yargı kararının uygulanmasını teminen, yürütmenin durdurulması yönünde verilen

**kararın gereklerini yerine
getirilmesi konusunda tesis
edilen dava konusu işlemlerde
hukuka aykırılık
görülmemiştir.**

Danıştay 13. Daire Başkanlığı
2017/690 K.

2013/3793 E. ,

özelleştirme, kira, imtiyaz

“İçtihat Metni”

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2013/3793

Karar No : 2017/690

Davacı : ...

Davalı : Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Mevlana Bulvarı, Konya Yolu Üzeri, No:32 – Etiler/ANKARA

Vekili :

Davanın Özeti : Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 28.12.2012 tarih ve E:2012/2772 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan sözleşmenin yürürlükten kaldırılarak yeni bir sözleşme düzenlenmesi işleminin; idarenin, hakkında yürütmesinin durdurulması kararı olan bir işlemi feshedemeyeceği, dava sonuçlanıncaya kadar işlem ile ilgili hiçbir işlem ve eylem yapamayacağı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacının menfaatinin ihlâl edilmesi söz konusu olmadığından dava açma ehliyetinin bulunmadığı, davanın süresi içinde açılmadığı, 2577 sayılı Kanun'un, idareyi, yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararların gereğini gecikmeksizin yerine getirmek konusunda yükümlü kıldığı ve bu doğrultuda yürütmenin durdurulması kararının gereklerinin eksiksiz olarak yerine getirildiği, imtiyaz sözleşmesinin Danıştay Birinci Dairesinin de görüşü alınarak usule ve mevzuata uygun şekilde akdedildiği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi ...'un Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı ...'un Düşüncesi : Dava, Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 28.12.2012 günlü E:2012/2772 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan sözleşmenin yürürlükten kaldırılarak yeni bir sözleşme düzenlenmesi işleminin iptali istemi ile açılmıştır.

Anayasa'nın 125. maddesinde;

“İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. (Ek cümleler: 13/8/1999-4446/2 md.) Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların millî veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir. Milletlerarası tahkime ancak yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir.

Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemler ile Yüksek Askerî Şûranın kararları yargı denetimi dışındadır. (Ek cümle:

12/9/2010-5982/11 md.) Ancak, Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır.

İdarî işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.

(Değişik: 12/9/2010-5982/11 md.) Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz. Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idarî eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı verilemez.

İdarî işlemin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idarî işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.

Kanun, olağanüstü hallerde, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde ayrıca millî güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlandırabilir.

İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür." hükmü yer almaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 2. fıkrasında, idari yargı yetkisinin, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olduğu, idari mahkemelerin, yerindelik denetimi yapamayacakları, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı veremeyecekleri hüküm altına alınmıştır.

İdari yargı yetkisinin sınırını belirleyen 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin 2. fıkrası, Anayasa'nın 125. maddesinin

1. fıkrasının tekrarından ibaret olup, bu maddede açıkca ifade edildiği gibi idari işlemler üzerindeki yargısal denetim bu işlemlerin hukuka uygunluğunun saptanması ile sınırlıdır. İdarenin takdir yetkisinin denetiminde yargı organlarının yalnızca hukuka uygunluk denetimi yapabilecekleri şeklinde ifade edilen kural, aynı zamanda idarenin takdir yetkisinin sınırlarını da ortaya koymuştur. İdarelerin belirli bir kamu hizmetinin etkili ve verimli bir biçimde yürütülmesi, kamu yararının somut biçimde ortaya konulması için birden çok seçenekten birisini tercihte takdir yetkisine sahip olmaları halinde yapılacak yargısal denetim, idarenin tercih ettiği seçeneğin ve bunun uygulanmasının hukuka uygun olup olmadığının araştırılması ve saptanması ile sınırlanmıştır. İdari yargının idareyi bu seçeneklerden birisini tercihe zorlayacak ya da belli bir yönde işlem ve eylem tesisine zorunlu kılacak biçimde yargı kararı vermeleri halinde, hukuka uygunluk denetimi aşılarak yerindelik denetimi yapılmış olacaktır.

Bir başka anlatımla, idari işlemler üzerinde yerindelik denetiminden söz edilebilmesi için, bir işlemin idarenin objektif değerlendirme olanağı bulunmayan işleyiş zorunlulukları ile ilgili ya da hukuk sınırları içerisindeki seçeneklerden birine karışılması gibi bir durumun söz konusu olması gerekir.

Anayasanın 138. maddesinin son paragrafında, yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu, bu organlar ve idarenin, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği şeklinde yer alan hükme paralel olarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinin 1. fıkrasında; idarenin, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının gereklerine göre gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecbur olduğu kuralına yer verilmiştir.

Bu şekilde yürütmenin durdurulması kararının, davanın esası hakkında verilen kararlar gibi yerine getirilmesinin zorunlu olduğunu belirleyen kural, bu kararların, iptali istenilen idari işlem üzerindeki hukuki etki ve sonuçlarının aynı olmasından kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan, yürütmenin durdurulması kararının hukuki gereklerine uygun bir işlem tesis edilmesi Anayasal ve Yasal zorunluluktur. Bu maddelerde kararların "değiştirilemeyeceği" belirlenmesi yapılmak suretiyle de kararların şeklen değil içeriğine uygun olarak yerine getirilmesi gereğine işaret edilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davalı idare tarafından 5335 sayılı Kanun'un 33. maddesinde yer alan düzenlemenin yapmış olduğu atıf nedeniyle 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un 18. maddesinde yer alan esaslar çerçevesinde İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP, İç Hatlar Terminali ve Müteemmimlerinin Kiralanmak Suretiyle İşletilmesi İşine ilişkin ihaleye çıkma kararı alınarak 09.09.2011 tarih ve 28049 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ilan sonrasında 17.11.2011 tarihinde yapılan ihale sonucunda ihalenin ..teklif eden ...'nin üzerinde kaldığı, 12.12.2011 tarihinde anılan şirket ile davalı idare arasında bu işe ait kira sözleşmesinin imzalandığı, davacı tarafından söz konusu kira sözleşmesinin imzalanmasına ilişkin işlemin iptali istemi ile Danıştay Onüçüncü Dairesinin E:2012/2772 sayılı dosyasında açtığı davada, 28.12.2012 tarihinde verilen yürütmenin durdurulması kararının gereğinin yerine getirilmesi amacıyla, DHMİ tarafından alınan 21.06.2013 günlü ve 45 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile, mevcut kira sözleşmesinin, yargı kararı doğrultusunda Danıştay Birinci Dairesinin görüşünün alınabilmesi için "İmtiyaz Sözleşmesi" olarak paraflanarak Danıştay'a sunulmasına karar verildiği, Danıştay Birinci Dairesinin 09.07.2013 günlü E:2013/938, K:2013/1025 sayılı kararı ile İmtiyaz Sözleşmesi'ne ilişkin olarak olumlu görüş verildiği ve bunun İdari İşler Kurulu kararı ile de kabul edildiği, bu şekilde imtiyaz sözleşmelerine ilişkin idari usule uyularak hukuka uygun şekilde prosedürün tamamlandığı,

24.07.2013 tarihinde de taraflar arasında İmtiyaz Sözleşmesinin, Danıştay Birinci Dairesinin olumlu görüşleri doğrultusunda akdedildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yukarıda belirtildiği üzere; davalı idare tarafından, söz konusu yürütmenin durdurulması kararının gerekleri ve kararda öngörülen hususlar dikkate alınarak, imtiyaz sözleşmesi niteliğinde yeni bir sözleşme düzenlenmesinde hukuka aykırı bir husus bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, üye Fatih Mehmet ALKIŞ'ın davacının dava konusu işlem karşısındaki durumu ve statüsü dikkate alındığında, meşru, güncel ve kişisel menfaat ilişkisi bulunmadığından davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmesi gerektiği yönündeki ayrışık oyuna karşılık, oyçokluğuyla esasın incelenmesine geçilerek gereği görüldü:

Dava, İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP, İç Hatlar Terminali ve Müteammimlerinin Kiralanmak Suretiyle İşletilmesi İşine ait kira sözleşmesinin imzalanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, Dairemizce verilen 28.12.2012 tarih ve E:2012/2772 sayılı kararlarla yürütmesi durdurulan sözleşmenin yürürlükten kaldırılarak yeni bir sözleşme düzenlenmesi işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin süre aşımı itirazı yerinde görülmeyle esasın incelemesine geçildi:

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu vurgulanmış; 125. maddesinin 1. fıkrasında, yargı yetkisinin idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olduğu, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılmayacağı, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idarî eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı verilemeyeceği kurala bağlanmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 2. fıkrasında, Anayasa'nın 125. maddesinin 1. fıkrasındaki kural aynen yer almıştır.

İdari yargı yerlerinin, idarece yapılmış bulunan bir idari işlemin üzerindeki yargısal denetimi, işlemin hukuka uygun olup olmadığının denetlenmesi ile sınırlı olup, bu denetim idarenin takdir yetkisini ortadan kaldırarak şekilde kullanılmayacaktır. İdarenin sahip olduğu seçeneklerden birini tercihe zorlayacak şekilde veya belli bir yönde işlem tesis edilmesi yönünde karar verilmesi hâlinde, hukuka uygunluk denetimi aşılarak yerindelik denetimi yapılması anlamına gelecektir ki, bunun Anayasa'da düzenlenen hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayacağı açıktır.

Anayasa'nın 138. maddesinde, yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu, bu organlar ve idarenin, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği belirtilmiş; 2577 sayılı Kanun'un 28. maddesinde, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idarenin gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecbur olduğu, bu sürenin hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz

günü geçemeyeceği, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat açılabileceği kurala bağlanmıştır.

Hukuk devletinde, idarenin, yargı kararlarının maksadına uygun şekilde işlem tesis etmesinin zorunlu olduğu kuşkusuzdur. Yürütmenin durdurulması kararının hukuki gereklerine uygun işlem tesis edilmesi Anayasal ve yasal bir zorunluluktur. Bu düzenlemelere göre yargı kararlarının şeklen ve içeriğine uygun olarak yerine getirilmesi gerektiği açıktır.

Dosyanın incelenmesinden, davalı idare tarafından, 5335 sayılı Kanun'un 33. maddesinde yer alan düzenlemenin atıfta bulunduğu 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un 18. maddesinde yer alan esaslar çerçevesinde İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP, İç Hatlar Terminali ve Müteemmimlerinin Kiralanmak Suretiyle İşletilmesi İşine ilişkin ihaleye çıkma kararı alınarak 09.09.2011 tarih ve 28049 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ilan sonrasında 17.11.2011 tarihinde yapılan ihale sonucunda ihalenin ... teklif eden ...nin üzerinde kaldığı, 12.12.2011 tarihinde anılan şirket ile davalı idare arasında bu işe ait kira sözleşmesinin imzalandığı, davacı tarafından söz konusu kira sözleşmesinin imzalanmasına ilişkin işlemin iptali istemi ile Dairemizin E:2012/2772 sayılı dosyasında açılan davada, 28.12.2012 tarihinde verilen ,,,'nün kamu iktisadi kuruluş olarak tekel niteliğinde hizmetleri yerine getirdiği ve bu hizmetlerin özel hukuk kişilerine gördürülmesinin ancak imtiyaz sözleşmesi imzalanmak suretiyle mümkün olduğu" gerekçesiyle verilen yürütmenin durdurulması kararının gereğinin yerine getirilmesi amacıyla, DHMİ tarafından alınan 21.06.2013 tarih ve 45 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile, mevcut kira sözleşmesinin, yargı kararı doğrultusunda Danıştay Birinci Dairesinin görüşünün alınabilmesi için "İmtiyaz Sözleşmesi" olarak paraflanarak Danıştay'a sunulmasına karar verildiği, Danıştay Birinci

Dairesinin 09.07.2013 tarih ve E:2013/938, K:2013/1025 sayılı kararı ile İmtiyaz Sözleşmesi'ne ilişkin olarak olumlu görüş verildiği ve bunun İdari İşler Kurulu kararı ile de kabul edildiği, bu şekilde imtiyaz sözleşmelerine ilişkin idari usule uyularak hukuka uygun şekilde prosedürün tamamlandığı, 24.07.2013 tarihinde de taraflar arasında imtiyaz sözleşmesinin, Danıştay Birinci Dairesinin olumlu görüşleri doğrultusunda akdedildiği anlaşılmaktadır.

Aktarılan mevzuat hükümlerine göre, yürütmenin durdurulması yönünde verilen kararlar da iptal kararları gibi işlemler üzerinde aynı etki ve sonucu doğurdukları için, içeriğine uygun olarak, değiştirilmeksizin ve geciktirilmeksizin idareler tarafından yerine getirilecektir. Bu anlamda, idarelerin kararların uygulanıp uygulanmama konusunda takdir yetkisine sahip olmadıkları, bu kararların doğruluğunu tartışma ve buna göre uygulama noktasında yetkilerinin bulunmadığı, bu alandaki yetkilerinin bağlı yetki niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

Dosyadaki bilgi ve belgelerden, davalı idare tarafından, Dairemizce E:2012/2772 sayılı dosyada verilen yürütmenin durdurulması kararı kapsamında, kararın gerekleri ve kararda öngörülen hususlar doğrultusunda imtiyaz sözleşmesi düzenlenerek Danıştay Birinci Dairesine görüş için sunulduğu ve verilen olumlu görüş doğrultusunda imtiyaz sözleşmesinin imzalandığı görülmektedir.

Bu durumda, davalı idare tarafından, yargı kararının uygulanmasını teminen, yürütmenin durdurulması yönünde verilen kararın gereklerini yerine getirilmesi konusunda tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın REDDİNE, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 199,70.-TL yargılama giderinin davacı

üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.800,00.-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 17.03.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

Nevzat

ÖZGÜR

Zümrüt

ÖDEN

Dr. Hasan

GÜL

Doç. Dr. Gürsel

ÖZKAN

Fatih Mehmet

ALKIŞ

Yargılama Giderleri :

Toplam Harç : 127,70-TL

Posta Gideri : 72,00-TL

Toplam : 199,70-TL